

DERINIMO PAŽYMA

Pastabos autorius, rašto numeris, data	Pastaba, pasiūlymas	Sprendimas
Lietuvos savivaldybių asociacija	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekte 9 punkto pakeitimu nustatomas papildomas kriterijus – beveik visais atvejais reikalaujama turėti teisę į priemokas už kompensuojamuosius vaistus, dėl ko net ir sunkų neįgalumo lygį turintys asmenys gali netekti teisės į pavėžėjimo paslaugą. Galiojančioje tvarkoje galimybė naudotis pavėžėjimo paslauga grindžiama neįgalumo, darbingumo ar dalyvumo lygiu, socialinėmis aplinkybėmis ir faktiniu asmens negalėjimu savarankiškai vykti. Po pakeitimo Bartelio indekso reikšmė (mažiau nei 60 balų) tampa pagrindiniu valstybės lygmens nespecializuoto pacientų pavėžėjimo kriterijumi. Tai reiškia, kad paslauga būtų prieinama tik didelę priklausomybę nuo kito asmens turintiems asmenims. 2. Pažymėtina, kad socialiniu požiūriu riba tarp, pavyzdžiui, 60 ir 65 Bartelio balų yra labai siaura, o asmenys, turintys pusiausvyros, regos, orientacijos ar kognityvinių sutrikimų, gali būti faktiškai tokio paties priklausomumo lygio kaip ir asmenys, kurių Bartelio balai mažesni nei 60. Be to, Bartelio balus nustato gydytojas, remdamasis medicininiais kriterijais, todėl socialiniai veiksniai ir realios gyvenimo aplinkybės nėra vertinamos. 3. Siekiant išvengti nepagrįsto asmenų atskyrimo, siūlytina aiškiai reglamentuoti išimtis, numatant, kad pavėžėjimo paslauga gali būti skiriama ir asmenims, kurių Bartelio balai yra 60 ar daugiau, jei gydytojas pagrįstai konstatuoja, kad asmuo dėl kognityvinių, sensorinių, psichikos ar kompleksinių sveikatos sutrikimų objektyviai negali naudotis transportu be pagalbos. Alternatyviai siūloma patikslinti 3.1.1 papunktį, numatant, kad pavėžėjimas teikiamas, kai funkcinio savarankiškumo vertinimas pagal Bartelio skalę yra mažesnis nei 60 balų arba kai dėl minėtų sutrikimų pacientas objektyviai negali naudotis transportu, o šį faktą konstatuoja gydytojas. 4. Papildomai atkreiptinas dėmesys į amžiaus susiejimą su pajamų kriterijumi – 80 metų ir vyresniems asmenims pavėžėjimas teikiamas tik turint teisę į kompensuojamųjų vaistų priemokas. 	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Projekte siūlomas 9 punkto pakeitimas, kuriuo nustatomas papildomas kriterijus – teisė gauti priemokas už kompensuojamuosius vaistus ir Bartelio indekso reikšmė (mažiau nei 60 balų), yra grindžiamas siekiu tiksliau identifikuoti pacientus, kuriems valstybės lygmens nespecializuota pavėžėjimo paslauga yra objektyviai būtina.</p> <p>Pažymėtina, kad neįgalumo, darbingumo ar dalyvumo lygis savaime ne visais atvejais atspindi faktinį asmens funkcinį savarankiškumą ir gebėjimą vykti į sveikatos priežiūros įstaigą, nes šie rodikliai apima platesnį socialinį ir profesinį kontekstą, o ne vien kasdienės veiklos atlikimo galimybes. Dėl šios priežasties ankstesnę tvarką reglamentuojančiame dokumente nustatyti kriterijai ne visada leido tikslingai skirti pavėžėjimo paslaugas tiems asmenims, kurių funkcinė būklė lemia realų ir nuolatinį pavėžėjimo poreikį.</p> <p>Bartelio indekso taikymas leidžia objektyviai ir vienodai įvertinti asmens priklausomybę nuo kito asmens kasdienėje veikloje, todėl šis rodiklis pasirinktas kaip pagrindinis kriterijus valstybės lygmens nespecializuoto pacientų pavėžėjimo paslaugai gauti. Nustatyta riba (mažiau nei 60 balų) atitinka asmenų, turinčių didelę ar labai didelę priklausomybę nuo aplinkinių pagalbos, poreikius ir užtikrina, kad</p>

	<p>Pažymėtina, kad priemokos negavimas savaime nereiškia asmens gebėjimo savarankiškai vyksti į gydymo įstaigą.</p> <p>5. Taip pat įžvelgiama rizika dėl galimybės asmeniui likti be paslaugos tais atvejais, kai paslaugos inicijavimas ir užsakymas pavedamas tik ASPĮ specialistui (pvz., 3.1.5 papunktis – grįžimas iš skubiosios pagalbos skyriaus). Jei paslauga neinicijuojama dėl laiko stokos, patirties ar netinkamo situacijos įvertinimo, pacientas netenka realios galimybės grįžti į gyvenamąją vietą.</p>	<p>paslauga būtų skiriama tiems pacientams, kurie savarankiškai vyksti faktiškai negali.</p> <p>Papildomas kriterijus – teisė gauti priemokas už kompensuojamuosius vaistus – taikomas kaip socialinio pažeidžiamumo indikatorius, leidžiantis įvertinti ne tik sveikatos būklę, bet ir finansines galimybes. Tai sudaro prielaidas nukreipti ribotus pavėžėjimo paslaugų išteklius asmenims, kuriems alternatyvios vykimo galimybės yra labiausiai apribotos.</p> <p>Nors po pakeitimo dalis asmenų, turinčių nustatytą sunkų neįgalumo lygį, gali neatitikti pavėžėjimo paslaugos skyrimo kriterijų, pažymėtina, kad valstybės lygmens nespecializuota pavėžėjimo paslauga nėra universali socialinė garantija, o tikslinė priemonė, skirta labiausiai priklausomiems ir socialiai pažeidžiamiems pacientams. Kiti asmenys gali pasinaudoti savivaldybių organizuojamomis pavėžėjimo paslaugomis, individualiomis pagalbos priemonėmis ar kitomis alternatyvomis.</p> <p>Atsižvelgiant į ribotas pavėžėjimo paslaugų finansavimo galimybes, siūlomi kriterijų pakeitimai laikytini proporcingais, pagrįstais ir būtinais, siekiant užtikrinti paslaugos tvarumą, tikslinį taikymą ir didžiausią galimą naudą tiems pacientams, kuriems pavėžėjimas yra gyvybiškai svarbus.</p> <p>Pavėžėjimo paslaugos inicijavimo pavedimas ASPĮ specialistui užtikrina, kad paslauga būtų skiriama tik objektyviai pagrįstais atvejais ir</p>
--	--	--

		laikantis nustatytų kriterijų, o galimi organizaciniai trūkumai sprendžiami ASPĮ vidaus procedūromis.
--	--	---
